

Asia: VN/1039/2018 ja YM010:00/2018

Lausuntopyyntö luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmistelevan hankkeen loppuraporttiluonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Metsästäjäliitto kiittää lausuntopyynnöstä.

Liitto lausuu asiakohdittain seuraavaa:

3.4 Vakuutuksen ottamista ei pidetä toimivana tapana ainakaan viljely- ja kalankasvatusvahinkojen korvaajana, koska vahingot ovat toistuvia ja kohdistuvat usein samoihin toimijoihin. Yritystoiminnan kannattavuus puuttuu, eikä järkevää vakuutusjärjestelyä synny vakuutusyhtiölle eikä asiakkaalle.

3.7.4 Suojeltujen lajien aiheuttamista vahingoista annetuista korvauspäätöksistä päättäminen tulee olla sen tahon alaisuudessa, joka päättää myös kyseisten lajien poikkeusluvista ja suojelusta. Tällöin tarve reagoida tavanomaista suurempiin haittoihin kohdistuu oikeaan tahoon.

3.7.5 Korvausmenettely ja mahdollisuus vaikuttaa vahinkojen syntymistä vähentävästi tulee olla mahdollisimman suoraviivainen. Jos korvaussumma kohoaa, tulisi Korvauksen maksajan, kuten YM:n alaisen tahon tarjota korvauksen ohessa poikkeuslupaa häirinnälle ja mahdollista avustusta ennaltaehkäiseville asioille ilman, että niitä täytyisi erikseen hakea. Korvauksen myöntäminen jo tarkoittaa, että vahingot on riittävällä tavalla osoitettu. Tästä johtuen lupa pyrkiä vaikuttamaan vahinkojen määrää vähentävästi, vähintään kuluvan ja seuraavan kauden, tulisi olla automaatio. Tämä saattaisi vähentää seuraavan vuoden vahinkoja ja korvaustarvetta.

3.7.5 Eläimille kohdennettuja peltoja tulisi lisätä, josta viljelijä saisi avustusta. Tämä vähentäisi vahinkoja varsinaisilla tuotantopelloilla.

4.1 SML suosittaa, että suojeltujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta säädettäisiin oma lakinsa.

4.3 Valtion tulo- ja menoarvioon ehdotetaan otettavaksi oma menomomenttinsa rauhoitettujen lajien (maakotka mukaan lukien) aiheuttamien vahinkojen korvauksiin ja niiden ennaltaehkäisemiseen myönnettäviin avustuksiin.

Lisäksi Metsästäjäliitto ehdottaa kohdassa 3.7.5 poikkeuslupan saamista automaattisemmin korvauksen haun yhteydessä. Määrärahan loppuessa korvauksen sijaan saatu poikkeuslupa kuluvalle ja seuraavalle vahinkokaudelle häiritsemiseen jne. auttaisi edes jotenkin haitankärsijää.

4.5 Rajausta yksityisten ja yksityisomisteisten yhtiöiden tukikelpoisuudesta ja kuntien sekä valtion poisrajaamisesta tuista, on hyväksyttävä jako.

4.5 Avustuksen saajina myös yhdistykset ja selvityksiä tekevät tahot ovat kannatettavia.

4.6 Koska suojeltujen lajien aiheuttamat vahingot ovat pääosin ennalta arvaamattomia, ei ennaltaehkäiseviä toimia tulisi ensimmäistä korvaushakemusta käsiteltäessä vaatia. Hakija ei kuitenkaan saisi olla toimillaan myötävaikuttanut vahingon syntymiseen. Vuosittain toistuvien vahinkojen kohdalla sen sijaan merkitystä tulisi olla sillä, että hakija olisi saanut käyttöönsä poikkeuslupan (myös hakematta) tai avustuksen ennaltaehkäisevien toimien toteuttamiseen ja toteuttanut niitä soveltuvin osin.

4.7 Rauhoitettujen lajien kyseessä ollen kaikkien lajien aiheuttamat vahingot tulee olla korvattavissa. Riistavahinkolaissa on rajoituksia, koska riistaeläin- ja rauhoittamattomien lajien kantoja voidaan vuosittain metsästyksellä säädellä ja vahinkoja vähentää yksilöitä poistamalla. Jos laji sen sijaan on rauhoitettu ja siten mahdollisuudet häirintään ja tappamiseen rajoitettu, tulee korvausjärjestelmän olla lajit kattava. Jos kategorisesti jonkin lajin aiheuttamia vahinkoja ei korvattaisi, tulisi lajin määrää voida säädellä tai yksilöitä voida tappaa vahinkojen vähentämiseksi melko matalan luvanmyöntökynnyksen kautta.

4.7 Korvaukseen oikeuttavia eläinlajeja tai kohteita ei tule rajata, koska yksittäistapauskin saattaa olla vahingonkärsijälle merkittävä. Korvauksilla lisätään rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen sietämistä ja se edistää paitsi lajin suojelua, sen elinympäristöjen säilyttämistä. Siellä, missä vahinkoja eläimistöä tulee, on usein lajille suotuisaa elinympäristöä muutenkin. Lisäksi vahinkoja voi tulla siitäkin syystä, että muuta elinympäristöä ei ole tarjolla. Erityisesti tällöin korvaukset ovat tärkeässä roolissa lajin suojelussa.

4.9. Kalasäasket käyvät kalastamassa useiden kilometrien, jopa yli kymmenen kilometrin päässä pesältään, joten vahinkojen korvaaminen pesintöjen mukaan on hyvin haastavaa. Käyntimäärä kalankasvattamolla on ratkaisevampaa. Keskimääräinen käyntien määrä tietyssä aikavälillä on mahdollista laskea vaikkapa videon avulla tai pieneltä kohteelta riistakameran avulla.

4.10. Korvauksen saamista varten tehdyt vahingon arvioinnista koituneet kustannukset tulee korvata osana vahinkoa.

Suomen Metsästäjäliitto 24.4.2019

Simenius Teemu
Suomen Metsästäjäliitto